

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 6 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 80 м; за границю разом з оплатою почт. 150 марок, поодинокі число 9 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побереже ч. 1.

Оголошення: 20 м. за один петитивний рядок або його місце. — Дрібні оголошення по 2 м від слова. — Хто шукає праці, платить по 1 м від слова. Оголош.: більшим друком платиться подвійно. Оповістки товарності платяться по 1 м від слова.

політично-економічний орган.

Договір в Ризі а Сх. Галичина.

Польські міністри останніми часами при кождім своїм прилюднім виступі не забувають про Сх. Галичину і підчеркують її належність до польської держави. Говорив вже про неї Сапєга, Вітос і Домбські. Та коли до недавня прилучення Сх. Галичини до Польщі мотивовано історією, культурою, справедливостю і іншими польськими благодатями, то в останніх часах видко ті всі мотиви не вистарчають і польські міністри як на команду покликаються на договір в Ризі, яким нібито признано Сх. Галичину Польщі. Говорив про це Вітос на конгресі людовців у Львові, а віцеміністер Домбські на конгресі в Кракові аж два рази вертав до справи Сх. Галичини, про яку сказав так: «Справу „wschodniej małopolski“ остаточно полагоджено, бо Росія і Україна признали Збруч як граничну лінію між Польщею. Ми зі становища польського вважаємо цю справу як остаточно і дефінітивно полагоджено». При кінці своєї бесіди Домбські ще й грозив так: «Справа „Małopolski wschodniej“ полагоджена риським трактатом і нехай ніхто не вагається мішатись до цієї справи, хочби то були не знати які могутності».

Сконфісовано!

Як звісно, риський договір признав Польщі понад 200 тисячів кв. км. чужих національних областей, себто саме стільки, скільки виносить чисто польська національна область. З чисто українських земель припало Польщі 135.192 кв. км. з 9,566.000 населення, а решта це землі білоруські і литовські. Ось так виглядає мировий договір, заключений двома чинниками, з яких оден майже ціле століття перед тим оплакував заповідяну йому кривду, а другий по російській революції кинув гасло повного визволення людства з пут усякої неволі: духової, суспільної і національної. До тих чинників вмішано ще й імя «Україна». Кажемо вмішано, бо хоч це нібито договір заключений між Польщею а Росією та Україною, але в імені України не виступали тут законні представники українського народу, але узурпатори і їх прислужники родом Українці. Отже «радянська Україна» — це та Україна, яку навіть провідник українських большевиків, В. Винниченко називає оманю. Тому то й причіпка «Україна» в риським договорі виглядає на глум.

Що до українських земель, які риський договір лишає по польським боці, то тут треба відрізнити землі, які входили в склад російської держави і землі, які були під Австрією. Що-до перших, то большевики як наслідники царя малиб формальне «право» розпоряджатись ними — таке саме, яким царі розпоряджували наприкл. Польщею. На тім хитким «праві» опирається і Польща, бо поминувши вже волю населення загарбаних земель, на риські границі не годиться навіть прихильна для Польщі Франція. Не є прецінь таємницею, що Пілсудський, котрий недавно в Парижі намагався здобути згоду хочби Франції на цю границю, — зустрівся з повною невдачею, бо Франція боїться йти всупереч виразному протестови членів російської

конституанти, себто в супереч волі керманців будучої Росії, які мир в Ризі і займанщину Поляків напаятували як визиваючий імперіалізм.

Та не те зі землями, які належали до Австрії т. є. зі Сх. Галичиною. Область цього краю не входила в склад російської держави і тим самим большевики не мали формального права розпоряджатись нею. Звісно прецінь, що большевики на першій засіданню мирової конференції, д. 23. вересня 1920 проголосили, що на основі попереднього рішення всеросійського збору рад вони визнають державну незалежність Сх. Галичини і то на засадах звичайного демократичного ладу державного. Але польська делегація відповіла, що Галичина належить до спадщини по австро-угорській монархії і що большевики як спадкоємці царської Росії не мають права мішатись до цієї справи, та, що Справа Сх. Галичини остаточно ще не вирішена. І тоді большевики після свого засадничого проголошення — лишили справу Сх. Галичини на боці.

Сконфісовано!

бо на основі арт. 91 договору в Сан-Жермен держави коаліції є правними посілацями і диспозентами Сх. Галичини, що авторитативним способом проголосила теж Рада Союзу Народів на своїм засіданню, дня 23. лютого 1921. Отже неохитно стверджено це, що питання Сх. Галичини не є вирішене. Але одночасно воно, після підписання договору в Ризі, крок за кроком і зі залізною послідовністю пре до такого вирішення.

В тім випадку можна тільки здогадуватися як справа буде вирішена. Польська рептілька, що виходить у Львові українською мовою, пророкує, що коаліція рішить цю справу на користь Польщі. Очевидно, це є бажанням рептільки — але воно не має нічого спільного з волею і бажанням українського народу. Український нарід вірить, що Найвища Рада буде числитись з волею укр. народу, що пролляв ріки крові за своє право на самоозначенне, яке тепер висалосся у кров і кости нас всіх.

Сконфісовано!

Наша нетерпимість.

Оден з київських визначних діячів, що поставився під тягаром народної роботи і ложив на український рух кождий заощаджений гріш, оповідав минулого року, що коли він, по візді Директорії до Києва, хотів взяти участь в якимсь вичистім зібранню, його як „буржуя“ не хотіли впустити на збори. Що-йно рішуча постава „буржуя“ захитала відвагою „демократів“ і вони впустили „буржуя“ на збори.

В. Липинський в ч. I „Хліб. Укр.“ оповідає, що революція застала його в Полтаві як команданта російського відділу кавалерії, що складався з самих Українців. Полтавці вишили відділові чудовий синьо-жовтий прапор з написом: „В своїй хаті своя сила і правда і воля“. На прапор повинен був відділ Липинського присягати вірність Україні. Але Липинський як строгий легаліст не міг цього зарядити без дозволу начальства, яке вже тоді існувало. По нараді з своїми солдатами, поїхав

Липинський до Києва, до Генер. Секретара по справам військовим з проханням затвердити відділ кавалерії, дати йому імя і дозволити йому формувати більший український кінний відділ. Липинський виконав всі формальности, предложив вимагане адютантами Секретара посвідчення, що він „дійсно Українець“ — але дозволу не дістав, бо не виголошував демагогічних промов і не вписався в партію ессерів. І так Липинський не сформував свого відділу, бо не міг бути недисциплінованим супроти української влади.

Салю засідань Тов. „Просвіта“ у Львові прикрашує натуральної величини портрет Володислава Федоровича. Це той самий, що в 70-их роках минулого століття був українським патріотом-ентузіастом, що був головою „Просвіти“ і як такий поставив внесок, щоб з погордою відкинути субвенцію соймову, признану „Просвіті“ на понижуючих умовах, і сам з власної шкатули дав „Просвіті“ потрібні їй фонди. Федорович удержував тісні взаємини з нашими людьми, як Франко, Павлик і інші. Опісля він змінився. Причина цього нам не звісна. Досить того, що коли Федоровича іменовано членом австр. палати панів і коли саме про цю номінацію говорено в кружку укр. гостей львівської каварні „Мопорол“, пок. Олесницький висловився про Федоровича так: „Ми самі його відтрутили від себе“. О скільки мав рацію пок. Олесницький, не знати, але звісно, що кожде слово цього чоловіка було важке.

Отсі факти нашої нетерпимости супроти своїх заслужених людей, мимоволі насуваються на думку, коли читаємо і чуємо насмішки над Василем Вишиваним. Молодий архикнязь, член родини, що видала Німців, Мадярів, Поляків ітд. — отже вихований в сфері національної байдужности, вже в хлопчячій віці заінтересувався долею нашого народу. Симпатії його до Українців йдуть так далеко, що він врешті стає Українцем, бере участь в українській визвольній боротьбі, ділить з укр. жовніром долю і недолю в кам'янецькім пеклі, хорує на тиф — а опісля по катастрофі, як багато інших, живе емігрантом в убогости, на селі під Віднем. Рідня відреклася його, батько картає його в часописях як виродка і то за одну тільки провину, за національно-політичні переконання. Але В. Вишиваний свої національні почування ставить вище як синівські, відповідає батькови з прикладною цивільною відвагою, що він є Українцем і бажає служити своєму народови, щоби бодай в часті змазати цю кривду, якої дізнавався цей нарід від Габсбургів.

Як бачимо, В. Вишиваний ідеаліст. А ми, замість його пригорнути, насміхаємось над ним — ми, з котрих не оден менче зробив для України, менче перетерпів за неї. „Хоче бути королем“! — Ідеалізму ми не в силі поняти і тому Вишиваному підсуваємо те, про що він може і ніколи не думав.

Чи воно добре так робити? Пригадаймо собі що писалось і говорилося свого часу про теперішнього Митрополита Андрея. І коли тоді наші побоювання могли бути дечим оправдані, то нині дякуємо Провидінню, що зіслало нам такого мужа. І колиб не він, а хто інший з нас засів на його місці, то хто знає, чи не раз і не два паленілиби ми зі стиду. Шептицький, аристократ не тільки родом але й духом, учить нас такту, толеранції! Пригадаймо собі його толеранцію супроти переконань Франка і Павлика! Шептицький і Франко — а укр. громадянство і Франко!

І представмо собі, яку велику шкоду понеслиби ми були, колиб Шептицький, зражений нашим поведінням, відчухнувся від нашого народу.

Отся самокритика учить нас поведіння су-

Каварня над Сяном

(давніше Габсбург)

получена разом з кімнатою до снідань

поручав П. Т. Гостям **знамениту кухню**, — в котрій подавані є щоденно свіжі потрави. — **Добірний і смачний буфет** — добірне пиво і напої з першорядних фабрик. Ріжнородні часописи так краві як і заграничні.

3 біллри. Щоденно концерт музики

сальонової. Поручаючися ласкавим взглядом П. Т. Публіці, ручу за солідну обслугу і прошу о численну участь **Ленчик** владитель каварні.

проти Василя Вишиваного. Признається він до нас, полюбив він наш народ — то пригорнім і ми його щиро до себе. Чи ж маємо ним повірити тільки тому, що він аристократичного роду?

Василь Вишиваний зеднав собі велику симпатію на Придніпрянщині в часі окупації. І тому серед Наддніпрянців, доведених до одчаю руйнівкою політикою, часто чути голоси, що Вишиваний був би добрим провідником, бо станув би понад нашою мізерією сварок о дрібниці. Є в тім говоренню багато рації. Але це не повинно давати приводу до легковаження чоловіка, котрий ніколи нам нічого злого не зробив — а навпаки!

Що в нас виринають думки про монархію, цьому Вишиваний не винен. Через три роки не будували ми держави, а партії. Тож і не дивниця, що люди шукають виходу з того блудного колеса.

Чужинцем є Раковський, чужинцем є і Вишиваний. Може комусь подобатись деспот-пролетар Раковський, то може і декому подобатись Вишиваний як трудовий монарх. Це річ — густу. Але це ще не повинно бути причиною до дешевих насмішок.

Американські Українці.

Американські Українці слідять пильно за подіями в Ріднім Краю і спішать йому з матеріальною допомогою. До Укр. Горож. Комітету у Львові надсилають датки з Америки для нещасних жертв війни, а українські політичні організації стараються згідно з правдою інформувати американський уряд і громадянство про домагання Українців на своїй рідній землі. І так в лютім відбулась сесія Укр. Національної Ради в Америці, яка об'єднує понад мільон українських виселенців, і на тій сесії ухвалено звернутись до уряду Зєдинених Держав, щоб визнав незалежність України, а з окрема, щоб занявся нещасною долею Сх. Галичини.

Українські газети в Америці переповнені описами жорстокостей з нашого краю, а в останніх часах п. Кость Кирчів, б. голова Укр. Народного Союзу в Зєдинених Державах півн. Америки, по своїм повероті з Рідного Краю, помістив в укр.-амер. газетах відозву, в якій змалювавши недолю Сх. Галичини, накликає переселенців до складання датків для укр. населення в Сх. Галичині. На жаль, не всі укр. часописи в Америці стоять на висоті завдання укр. преси. Червононі треба з сорому, коли читається деякі

з них. Груба, некультурна лайка — це їх головна прикмета.

До Галичини польська цензура не пускає тепер ані одної газети, які виходять за границею. Не приходять наші газети із Закарпатської України, не приходять з Відня і Берліна, не приходять ані одна із Америки...

Із Закарпатської України.

Губернатор Закарпатської України, Др. Жаткович подався до димісії, причиною димісії є спір з чеським урядом о ріжні справи, які дотикають Закарпатської України. Часописи доносять, що президент чесько-словацької республіки, Масарик не прийме цієї димісії на що Др. Жаткович далі лишиться на становищі губернатора. Щиро треба бажати такої полагоди цієї справи, бо тут розходиться о добро і інтерес двох близьких собі братніх словянських народів, Чехів і Українців. На суперечки між ними тільки й ждуть хижі сусіди...

Непорозуміння між чеським урядом а Др. Жатковичем повинні бути усунені, бо цего вимагає і інтерес українського народу. Теперішня політична констеляція вимагає, щоб Закарпатська Україна лишилась в федерації з Чехо-словацькою аж до часу, доки зовсім не проясниться ситуація на Україні. Бо треба тямити, що від того, чи цей шмат землі лишиться в федеративнім звязку з Чехо-Словацькою залежить теж доля Сх. Галичини. Не треба легковажити цего факту. Лише доволі кинути оком на мапу. Чи можливо буде Полякам в майбутню удержати Східну Галичину на постійно, коли від Пограду по Тису, здовж південного хребта Карпат, буде існувати чисто українська державна область, а таке саме буде за Збручем? Адже ясно, що тоді ніхто з рішаючих європейських політиків не дозволить на такий аномальний стан, аби вся галицька полоса, яка лежить по середині осталася в руках Польщі. І тому ясно, чому Поляки так дуже «інтересуються» тим, що діється на Закарпаттю і її долею. А можна певно сказати, що коли Поляки поладнаються з ріжними своїми політичними справами, вони з цілою силою кинуться до акції за відобранням Закарпаття з рук Чехо-Словацьчини. Між українським народом і чесько-словацьким народом існує отже найживотніща спільність інтересів, якої не може захитати жадне хвиле — мнимо чи дійсне непорозуміння.

І маючи отсе на увазі, наші емігранти повинні всіми силами працювати лише над одним: над організацією місцевого населення, над піднесенням його освітнього та культурного рівня, та над затисненням як найширших звязків між Закарпаттям і Чехо-Словацькою. Ця праця вже йде, йде вона скорим темпом і всі горячо вірять, що закінчиться вона повною побідою ясної і святої української національної ідеї.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

В Ірляндії нічо не змінилось. Ірляндська молодь майже з неімовірним героїзмом, з нечуваною погордою смерти веде боротьбу з Англією. Таємничість єї плянів і засідок будить подив, а зручне їх перевереденне виводить з рівноваги навіть так могутню державу як Англія. Єї слава слава та молодіж ірляндська, славне парубоцтво! В останнім тижні дало воно знов докази своєї завзятости в обороні незалежности ірляндської республіки. А іменно Англіїці замкнули до криміналу в Корк кілька ірляндських повстанців. Ірляндське парубоцтво пошептало щось між собою і вже плян готовий: постановило напасти на кримінал і увільнити арештантів. На даний знак, около год. 8 вечером зібрався гурток молодців і з револьверами в руках напали на кримінал. Обсадили всі входи сторожею, знищили телефонічні дроти і стріляючи до Англіїців старались вилізти на високий мур, який дивив властиву вязницю від будинку, в яким містилась англійська сторожа військова. Вже закинули шнурові драбини на мур, але Англіїці привитали ірляндських борців машинними крісами. Напад на тюрму не вдався, але є він красним свідоцтвом героїства ірляндських юнаків.

В Індіях при кінці марта в місті Нагпур прийшло знов до проливу крові. А іменно революційна партія Гандіого, бажачи Англії заробити як найбільше шкоди, завзято агітує проти гарячих трунків, щоби тим способом зменшити доходи англійського уряду. Розагітована товпа напала на sklep з горівкою і пивом і порозбивала фляшки з напоями. Англійська поліція розігнала товпу, а на другий день розпочала арештовання. Але це так обурило Індійців, що вони з буками і каміннем напали на поліцію і увільнили арештантів. Поліції прийшло на поміч військо і воно вбило

Александр Барвінський.

Чи українська мова пригідна до перекладу св. Письма і молитов, та до духовної проповіді?

2

„Всёкое дыханіє да хвалить Господа“!

В письмі до митрополита вказав Морачевський на се, що „хоч церковно-словянський язик так само, як і московський, споріднений з українським, але мало зрозумілий народові і тому переклад Євангелія українською мовою приніс би великий хосен нашому релігійному народові. Високі божественні правди, з усею простотою, ясностю і теплотою євангельської науки, висловлені природною, зовсім зрозумілою кождому мовою, з котрою зливаються всі думки й розуміння народу, освітили би темний ум самим ясним і душещасливим світлом віри і очистили би хитку моральність народу значно скорше, вірніше і глибше, як усі учені толковання“. З тою ціллю приступив він до перекладу Євангелія українською мовою, і порівнював словянський текст з московським, латинським, німецьким, французьким і польським перекладом. Відтак просив митрополита, щоби переглянувши його переклад, висловив йому свою раду і поблагословив до дальшої праці. На сей лист з жовтня 1860. р. Морачевський дістав письмо від митрополита в листопаді 1860. а рукопись у квітні 1861. р. із заміткою, що на основі поради з Св. Синодом „ніякий переклад св. Єван-

гелія на українську мову не буде дозволений.

Одначе Морачевський не тратив надії довести своє діло до бажаної мети. довів до кінця переклад Четверовангелія ще в 1861. р. і вислав (1862 р.) переклад усіх чотирох Євангелій і Діяній св. Апостолів Петербурській Академії Наук, щоби вона розглянула сей переклад і виднала йому дозвіл на печатанне. Імператорська Академія передала сю працю Морачевського на розгляд трем членам Академії, спеціалістам: Никитенку, Срезневському і Востокову. Розглянувши сей переклад, комісія видала вельми похвальну оцінку, з котрої годиться тут хоч коротеньку подати вільку: „Євангеліє переложене Морачевським є вельми замітною працею із становища науково-філологічного і релігійно-морального. Питанне, чи українська мова, на степені сучасного свого літературного розвитку і вироблення спосібна до викладу, тих божественних і високих правд, які містить в собі Євангеліє, вирішене як не можна красше. Українська мова блискучо видержує в нім сю задачу. Переклад Морачевського стає певним доказом, що і якість і характер висловів і якість словотвору українського нігде не змінє ані до стоїнства, ані зміслу викладаних мислей. Навпаки показується, що чудова простота тих мислей особливо легко сходяться з простотою тих і інших, не затрачуючи висшого свого значіння. Нема сумніву, що переклад Євангелія Морачевського буде епохальним у літературнім розвитку української мови. А що до релігійно-моральної сторони сего перекладу, то про її вагу неможна ще менше

сумніватися. Наколи півдикі або зовсім дикі племена так щасливі, що мають слово Боже в своїй мові, то чому ж би не бажати Українцям просвітитися в своїй рідній мові?“ Академія, вислухавши таку оцінку спеціалістів¹⁾, згодила зовсім з їх поглядом і просила Св. Синод о одобренне і дозвіл на печатанне сего перекладу.

Коли справа перейшла в Синод, то сей не покладався на суд самої Академії Наук, але післяв до розгляду переклад Морачевського Калужському архієпископови Григорію (світського назвища Миколи Миткевичеві), Українцєви родом з Чернігівщини і доброму знавцєви української мови. Проживаючи довго в Московщині, архієпископ давно вже не чув української мови, та почавши читати Св. Євангеліє в перекладі Морачевського, розплакався з радости, що почув Св. Євангеліє в рідній мові. Тоді саме зайшов до його лікар, також Українєць, а Владика повитав його отсими словами: „Ось, ідіть, подивітьсья, яку Бог послав мені радість на чужині!“ і тоді з великою радостою почали читати сей переклад, а після того Архієпископ написав вельми похвальну оцінку Синодови. Таким побитом не тільки заводіві язиковознавці похвалили сей переклад, але й Архієпископ з богословського становища. Можна було отже на сій основі сподіватись одобрення сего перекладу Синодом і дозволу на його випечатанне,

¹⁾ Востоков і Срезневський, се найвизначніші московські язиковознавці, а Срезневський крім того знаменитий знавєць української мови.

9 Індійців, а 12 ранило. Поллялась отже кров поневоленого народу, котрого вина тільки в тім, що хоче бути вольним на своїй рідній землі.

Угорщина переживала через кілька днів внутрішнє напруження. В саму великодню суботу латинських свят, 26. марта, несподівано, з'явився бувший цісар австрійський і король угорський Карло на Мадярщині. Під зміненим іменем, як делегат швейцарського Червоного Хреста, приїхав до Австрії, переночував у Відні, видав навіть там обід для своїх приятелів і прихильників і без перешкоди відїхав на Угорщину. В місті Штайнмангер задержався в палаті єпископа, де завізвано президента міністрів Телекого. По відбуті з ним нарадах удався Карло до Будапешту. Безпосередно по своїм приїзді відбув він на королівському замку довід наради з тимчасовим начальником малярської держави Гортієм. Розходилося о поновне обняття Карлом угорського королівського трону. Але з огляду на зовнішні політичні обставини радили йому задержатись з виконанням своїх плянів і Карло, хоч неохотно, всеж таки давсь намовити.

Що Карла не окликано тепер поновно угорським королем, не означає це, що Мадяри є ворогами монархічного устрою в загалі, або що не хочуть на своїм троні бачити Габсбурга. Противно велика частина малярської суспільности радо бачилаб Карла своїм королем. Одначе «мала антанта» — Румунія, Чехо-Словаччина і Югославія — всіма способами працюють проти повороту Габсбургів на угорський трон. Заявляють, що поворот їх уважатимуть за причину до війни з Мадярами. Боятися, щоби не втратили де що з тих земель, які по розпаді Австрії вспіли набути. — Що до антанти — то тут дається запримити ріжниця думок. Франція мимо формального урядового протесту не робилаб непоборимих перешкод Карлови Габсбургови в осягненню малярського трону. Она бажає перешкодити майбутній злуці Австрії з Німеччиною. А поворот Габсбургів на угорський трон був би водою на її млин. Італія знова, уважаючи поворот династії Габсбургів небезпечною для себе, тримає руку малої антанти. А Англія, як Англія! Хто там знає її справжні заміри?!

Покійщо Карло дня 5. квітня покинув Угорщину і відїхав з поворотом до Швайцарії. На відїзді видав маніфест до малярського народу, в яким запевнює його про свою готовість до несення жертв, навіть жертв крові в користь малярської держави і народу.

Чи Карло не засяде колись при пригідніших політичних обставинах на угорським

троні — то нині перечити сего не можна.

На Англію звернені тепер очі всего політичного світа. — Англійська холодно-кровність, дипломатична здібність, повільна, але послідовна і свідома цілі політична діяльність та желізна воля в перепроваджуванню в життє своїх плянів вже від давна були предметом подиву інших народів. Від давна старались інші народи з більшим або меньшим успіхом наслідувати ці додатні черти характеру англо-саксонської раси. Тепер світ має нагоду бачити і подивляти організаційну силу і витревалість англійського пролетаріату в клясовій боротьбі. Ось примір: Дня 1. квітня англійські вуглекопи в числі 1.200.000 розпочали штрайк. Причиною його вибуху була обіщована, а не додержана підвишка платні. Правительство стало по стороні промисловців і постановило штрайк зломати. Але тут трафилася коса на камінь! Англійські гірники, не перебираючи в середниках, ручними гранатами гонили штрайколомів.

Правительство зарядило виїмковий стан — а у відповідь на це інші робітники заявили свою солідарність з вуглекопами. Повздержались навіть від праці ті, що заняті були при помпованні води з копалень. Наслідком цього вода позаливала копальні та наробила шкоди на мільярди. Англійським робітникам одначе це все байдуже. На силу відповідають силою, не вибирають в середниках, не дофаяються перед нічим, щоби тільки осягнути свою ціль. А ціль освячує средства! От організація! От гарт духа і свідомість цілі! От завзятість в боротьбі.

ВСЯЧИНА.

Пам'ятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу!“

Наших передплатників просимо, щоб врівняли передплату на біжучий квартал.

Всі оповіщення, призначені до поміщення в „Укр. Гол.“ треба складати в нашій Адміністрації. Друкарня не приймає жодних оповіщень.

В Буцові, певемиського повіта арештовано війта Зелеза і ще 5 селян. Це арештовання спричинив провокатор, таки буцівський чоловік.

Дирекцію пошт у Львові четвертий раз просимо полагодити нашу просьбу з 12. січня о дозвіл гуртом оплачувати порто від газет.

Білоруська газета „Купіса“ доносить, що польські ксьондзи в Вильні не ліпші від галицьких. Дня 28. марта в остробрамським костелі в Вильні довідались люди з амвона, що Білорусини і Литовці не можуть рахувати на опіку Матери Божої і інших святих, бо всі вони опікуються тільки

Поляками... Щасливі ті Поляки... — Замічавмо, що Купіса в редактована білоруськими священиками-католиками.

З Молодова, пов. Чесанів пишуть нам: Стараннем місцевого Ювіл. Комітету відбулись дня 13. марта вечерниці для вшановання пам'яті 60 р. смерті Т. Шевченка. В програму увійшли відчит Гр. Соханя, деклямації К. Сидоровни і Б. Кульчицького. Свято закінчив В. Кульчицький промовою, в якій приступно начеркнув значіння Т. Шевченка для укр. народу. Чистий дохід з вечерниць в кв. 1000 мп. призначено на фонд „Учітєся“. — При тій нагоді Виділ Читальні жалується на деяких громадян, що ворожо відносяться до читальні. Ми надіємось, що під впливом отсеї нотатки припиниться ця ганебна работа, бо в противнім разі будемо приневолени оповістити імена цих людей публично.

В неділю, д. 3. нвітня відбулась інтронізація о. Стояна на оломунецького архієпископа. В імени укр. духовенства явився на святі Перемиський Єпископ Коциловський. О. Стоян як довголітний посол до австр. парламенту удержував щирі взаємини з нашими послами і всюди маніфестувався ділом і словом як приятель укр. народу. Є він теж приятелем Митрополита Шептицького.

З Загальних зборів. У рідко наповненій салі, серед оловяної атмосфери, при воднистій, формальній начеб вимушеній дискусії відбулись дня 8. квітня збори філії Тов. „Просвіти“ і Сільського Господаря в Перемишлі. По зборах вшановано пам'ят Т. Шевченка популярним концертом. — Що учасників не було так багато як бути повинно причиною є тут загальна теперішня громадянська байдужність наших селян та недостача сил по наших селах, котрі виповілиб боротьбу сій наслідковій хоробі; що атмосфера була оловянна а дискусія формальна ялова і побіжна — вина лежить в програмі загальних зборів. Впротягу двох годин не можнаж відбуту, як належить, і загальних зборів філії. Тов. „Просвіта“ і загальних зборів Сільського Господаря та популярного концерту. — Таж питанню культурно-освітньої віднови нашого життя требаб посвятити кілька годин, треба дати вказівки праці сільським відпоручникам в цім напрямі, треба піднести їх на дусі, пробудити з цього погубного лятарю. А на це все не було часу. Це була формальна віднова. А самими формальностями тільки, далеко не заїдемо!

* Що до популярного концерту — то хори і деклямації діточі випали гарно. Кіпцева промова Др. В. Загайкевича була, як звичайно, доцільною, пориваючою. — Ок.

Доносять нам: Селян з Бушкович і Бушковичок перемиського повіту зганяли польські жовіри другого дня латинських Великодних свят з поля. На представлення селян, що їх як Українців

тим радше, що й перед тим уже появилися деякі книжки духовного змісту українською мовою під доглядом російської цензури, як „Проповіді В. Гречулевича“ (Птб. 1857), „Псалми“ в перекладі Михайла Максимовича (Москва 1859), „Псалми Давидові“ (переложені по нашому Т. Шевченком), Соб. 1860), „Проповідь проти враждебників, хтивих до доносів Архієпископа Филарета, (в Чернигові 1859), „Поучення священика И. Бобченка (Харків 1863), „Оповідання з святого писання священика С. Опатовича (Соб. 1863) і тоді також кінчалось печатання І. ч. „Життя святих“.

Та не так ждалося, а так склалося. Синод держав два роки на розгляді у себе переклад Св. Євангелія П. Морачевського а наостанку 1863 р. відмовив дозволу на печатання. Сталося се наслідком виданого на доноси ославленого київського Юзефовича міністром внутр. справ гр. Валуєвим тайного обіжника з 8. червня 1863. (ч. 394) до цензур, котрим дозволено пропускати тільки твори красного письменства, а заборонено твори духовного і наукового змісту, та книжок для початкової науки. Міністер Валуєв удався в справі перекладу Св. Євангелія з порадою до оберпрокурора до Синода, до шефа жандармів і до міністра просвіти Головіна, але нам відома тільки відповідь міністра просвіти, котра на жаль наспіла вже тоді, коли Валуєвський обіжник бувуже до цензур висланий. Ся відповідь Головіна така

знаменна і прихильна українській справі, що годиться про неї хоч побіжно згадати. Міністер просвіти висловлює погляд, що книжку можна заборонювати задля шкідливого для держави змісту, але не задля мови, якою вона написана, і зазначає, що думка київського генерал-губернатора про небезпеку перекладу Нового Завіту є для його якоюсь незрозумілою канцелярською помилкою. На думку Головіна „духовний уряд має святий обов'язок розповсюджувати Новий Завіт поміж усіма народами Царства на всіх мовах і дійсним святом нашої Церкви буде той день, коли ми мати мемо право сказати, що в кожній хаті є Євангеліє на мові зрозумілій для того, хто там живе. Міністерство народної просвіти чим дужче дбає про те, щоби ширити в своїх школах і в народі духовні книжки, а між ними Новий Завіт на місцевій мові повинен бути на першому місці. А через те український переклад Євангелія, полагоджений духовною цензурою, має бути одним з найкращих діл, якими ознаменоване теперішнє царювання себто Александра II.) і міністерство народної просвіти повинно бажати повного й найкращого успіху в сьому ділі.

Здалося отже, що справа видання св. Письма українською мовою зовсім безвиглядна наслідком неприхильного становища міністра внутр. справ і Синода, а до того ще й на лихо запропастилася була рукопись перекладу Морачевського.

Від видання тайного обіжника гр. Валуєва повіяло на ниві українського письменства морозним вітром з Петербурга і після 1863 р. перер-

валися видання українських книжок у Росії (в 1865 р. вийшли ще 2 книжки, в 1866. ані одна, в 1867. р. три, в 1868. р. дві, в 1869. р. одна ітд. Прибите північним морозом українське письменство змарніло як зморожена квітка.

Одначе „не скує душі живої і слова живого“ і се слово, засуджене на загибель московськими переможцями, найшло собі захист у наддністрянській Україні. Вісти подавані в львівській „Меті“ про переклад Морачевського і про печатані перед 1863. р. в Росії проповіді й інші духовні видання українською мовою, відбилися тут голосним відгомном і тут почалися амагання введення в церковній проповіді, в молитовниках і інших релігійних творах живої народної мови. Домагання сі вийшли з поміж української молодіжи, котрій довгий час запаморочувано навіть в народних школах катехизмами й біблійною історією написаними з московщеною церковщиною, а в гімназіях таким же „язичієм“ виданими підручниками до науки релігії, М. Попеля і Л. Цирика і екзортами голошеними таким самим язичієм. І дивним дивом власти духовні, котрі мали обов'язок дбати про релігійно-моральне виховання молодіжи і широких народних верств, хоч не находили із сторони державних і кравих властей таких перепон для рідної мови, як у Росії, показалися в сій справі завзятішими ворогами живої народної мови, а тим самим і успішного ширення Христової науки, як московські об'єдинителі. (д. б.)

*) для прикладу подамо В. Гречулевича проповідь до лівних.

гр. кат. рел. не обов'язують латинські свята, жовнір відповів: „Tu niewiesz, do kogo ty należysz, nie wiesz że, to ziemia polska“. Коли оден селянин по відході жовнірів взявсь знова до перерваної роботи, почув попри свої уха два рази свист острих куль. Видячи, що то вже не жарти, а такі строге свято, бо аж на остро стріляють—перервав працю. (Жовніри були мабуть з бараків в Журавиці.) Питаємось польської влади чи знає вона о того рода релігійних надужитях?!

Дістаємо таке письмо: Дотично нотатки в „Українським Голосі“ що Надзирна Рада на кпини скликає Загальні Збори Земельного Банку на 28/IV. просимо в інтересі й інституції і людей, котрі засідають на засідання Надзірної Ради помістити пояснення: що послідні Загальні Збори Земельного Банку були 30. квітня 1920. р. і на них то виказано як Банк сповняв свої завдання в послідних двох роках. Понеже зіставлення білянсу з огляду на звязи заграничні не могло скорше наступити як в другій половині марта, понеже Загальні Збори статутуво мусять бути оголошені на місяць наперед і то у львівській газеті, де треба пильнувати оголошення, понеже купони від акції западають 1-го мая не мала Надзирна Рада иншого речинця, перед 1-им мая як 28/IV. Дня догідного для всіх понад 1000 акціонерів годі знайти. Великодні ферії власне дають можливість прибути людям з провінції на збори. Що до священників то на Зборах акціонерів 27/IV. 1918. р. було двох а 30/IV. 1920 тільки один. В 1919. р. зборів не було. Впрочім акціонери звичайно даються заступати повновласниками. То для пояснення аби не ширилося баламутство. — З Надзірної Ради Зем. Банку Гп.: Січинський, заст. голови; Кивелюк, член Ради.

До університетської молодіжної перемиського повіту! Дня 3. квітня відбулися загальні збори секції У. С. Союзу в Перемишлі. По рефераті на тему: Значінне і завдання студентських організацій вибрано Секційну Раду. Відтак відбулась довга і оживлена дискусія відносно діяльності переходового академічного гуртка при тов. „Бесіда“. Закидувано йому односторонню забавову-балеу, як на теперішній мент невмістну, діяльність та недостачу заходів в цілі згуртовання всієї університетської молоді, що живе в перемиськім і доокочичних повітах. — Новій Раді поручено згуртовати в як найкоротшому часі до можливої в теперішній хвилі, культурно-освітньої, діяльності тутешню укр. університетську молодь. В тій цілі рішено скликати надзв. загальні збори на день 17. квітня 4. год. по полудни в салі тов. „Бесіда“—Нововибрана Рада будучи свідомим ваги свого завдання, звертається отсим до всіх, хто почувачється студентом вищих шкіл, а живе хвилево в Перемищині 1) щоби рішучо явились дня 17/IV. на надзв. загальних зборах; 2) хто з важних причин на збори прибути не може, щоби негайно подав свій адрес і вступив в члени секції У. С. С. (звертатись покищо на адресу: тов. „Бесіда“ на руки т. Калинича.)

Товаришів академиків, що живуть в Перемишлі і околиці, а відтягаються від своєї становой, безпартійної організації Рада повідомляє, що витягне з цього відповідні консеквенції і поставить їх поза скобки укр. студентської суспільності.

Рада Секції.

Надзвичайні Загальні Збори Філії Тов. „Просвіта“ в Любачеві відбудуться **дня 17. квітня** о г. 4. полуд. з отсим дневним порядком: 1. Відчитанне протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справозданне Виділу. 3. Резигнація Виділу і вибір нового. 4. Справа дальшого ведення будови дому філіяльного. 5. Внесення і інтерпеляції. На цих зборах зістане вручена грамота почесного члена Товариства дотеперішному голові іжк. **Василеві Михальчишиному** за діяльність на полі просвітнім. — За Виділ Філії „Просвіта“ в Любачеві: **Кравець** заст. гол., **Станько**, секретар.

Переписна Редакція: **Вл. Вовчик**. Будьте терпеливі, піде. **Вл. С. С.** в **В. Шкода** нам місця на колективу з газетою, якої в нас ніхто не читає.

Заходом просвітної секції Союзу Українок в Перемишлі відбудеться в неділю 17. квітня в салі Укр. дів. Інститута відчит п. ред. Голубця п. з „Національні черти українського мистецтва. Початок о год. 5; іж. Проситись о численну участь. — **Виділ.**

Цьвяхи партіями ! скрини гонталів
„ 3-цалевих
„ 4-цалевих
 разом ваги около 500 кг. по ціні 95 Мп. за 1 кг
 можна сейчас набуті в міру запасів
в Краєвий Союзі господарських Спілок
у Львові, Зіморевича 20.

Нурс заграничних грошей на приватній бірні у Львові д. 12. квітня ц. р.: амер. долари 800-810 одинки і двійки 775-780; канад. долари 645-650, дрібні 600-605; лєй 11-11'90; німецькі марки тисячки 13-13'35, сотки 12'80, дрібні 12; корони чеські 10-10'80; дрібні 9'50-9'60, корони австр. тисячки 2000-2100, сотки 130-135, п'ятьдесятки 55-60; 20 кор. 17-18, 10 кор. 7.80-8; рублі 3'40-3'60; сотки 4'50-4'60; рублі думські 75-80; гривні 7-7'80; карбованці 5'50-6; франки франц. 60-63. Золото 20 кор. австр. 2975-3025; 20 франк. 2920-2950; 20 марк. німецьк. 3500-3550; 10 рубл. 3750-3800; долари 750-755. Срібло: австр. корони 46-46'50; гульдени (ринські) 110-112; рублі 170-175; копійки 60-65 ф.

НАДІСЛАНЕ.

Адвокат

Др. Володомир Охримович
 у Львові, вул. Словацького 14, 1. пов.

приймає П. Т. Клієнтів між год. 4—6 по полудни в справах карних і цивільних, процесових і добровільних, судових, адміністраційних і податкових—Письма з провінції надіслані поштою під вказаною висше адресою полагоджується без проволочки. 1—3

Адвокат і оборонець в карних справах

Др. РОМАН СЕКЕЛА

веде канцелярію в Перемишлі
 при вул. Фредри ч. 6. партер.
 поперечна з ринку до лат. катедрі

Д. Кравц — **дентист-технік,**
 — **заприсяжений знавець**
 — **судовий**

в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по уміркованих цінах.

Павло Дурбак цивільний інженір будови машин
 заприсяжений судовий знавець для всяких машин і машинових уладжень, повернув і живе у Львові, вул. Чарнецького ч. 26. 3—3

Дяка з чистим голосом а заразо справного діригент-та до провадження хору, шукає громада Серафинці пп. Городенка. Зголоситись до громадського уряду. 1—1

Штучні цвіти поручає на свята церквам **Стефанія Погорецьня** в Стрию. 1—2

КОСИ спеціально вироблені як перед війною, з найліпшої сталі. Цінниками служу даром. **Адреса фірми: СТЕФАН ДОБУЩАН,** фабричний склад кіс в Долині. 1-3

Проситись властителів насінних бараболь о оферти з поданнем сортів, скількості, ціни, часу доставки і точної адреси та заладовчої стації.
Краєвий Союз Господарських Спілок, Львів, Зіморевича ч. 20. 1—1

Насіння бураків червоних „мамут“ — і насіннябураків цукрових — висилає гуртом і подрібно по найдешевших цінах **Повітова Спілка Торговельна в Калуші.** 2—4

Плуги, бороны, сівачки 15 рядкові, плужки до підгортання, плянети ручні і кінні, культиватори, улі американські, байца проти світи має на складі і доставляє

Краєвий Союз господар. Спілок Львів, Зіморевича ч. 20. 5—5

Що буде то буде, але Великдень треба гідно привитати!

Найкращий товар по приступних цінах одержите лише

в Селянській **„Полотно“**
Мех. Ткальні

у Львові, вул. Зіморевича ч. 20
 (дім „Сільського Господаря“).

Перкалі, полотна, шевйот, сукна, цайги, хустки. 1—?

Позір, капіталісти! Солідне підприємство — обчислене не на паскарській авськи пошукує спілняка з вкладом 500.000 Мп. — 1.000.000 Мп. Зголошення на адресу **Станиславів, poste restante** оказательні 1/2 марківки В. 9469781.

Е. ЛЯВБ, Перемишль

Площа на брамі ч. 9.

Фабричний склад тафльового (віконного) шила, зеркал і рам до образів.

Ошклення будинків, церков і тп. Для сільських комітетів опуст.

Насіння червоної конюшини

вілької від каніки (перстенця)

доставляє і приймає до виміни за чищену на спеціальной машині (т. зз. КУСКУТА системи Ребера) до відділювання перстенця 5—5

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ,
вул. КОСТЮШКА Ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно з винятком неділей і українських свят в урядових годинах і опроцентує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Щадниці“ мають популярну безпеку). — Уділює позички гіпотечні, вексельні і на підклад цінних паперів. Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія інстатутуції.

„ВІДБУДОВА“ промислово-торговельна Спілка — з обмеженою порукою — **Львів, Словацького ч. 14.**

доставляє: ремісничі знаряди, рільнічні машини, знаряди і насіння, кінські підкови, цьвяхи, січкарні, кухонне начиння, сокири, пилки, ваги, оси до возів, коси й серпи, плуги, цемент, папу і дахівку.

Має власний ЗАЛІЗНИЙ СІЛЕП — при вул. Трибунальській ч. 1.

Одиноке Українське „ЗЕМЛЯ“
парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“
у Львові, Ринку ч. 43.

Переводить парцеляції більших посілостей, інтабулює зарас купців за властителів куплених ними ґрунтів. Має урядове упозаженне до парцеляції. Приймає гроші на вклади щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

Товариство з обмеженою порукою

„РИЗНИЦЯ“

в Самборі

приймає замовлення на дзвони з теперішного і передвоєнного бронзу. Дзвони гармонійні, чисті, з найліпшої передвоєнної німецької фабрики.

За якість дзвонів гварантуємо. Точні інформації даємо відвортною поштою.

Звертатись під адресою:

— „Ризниця“ Самбір. — Дирекція.

Вже вийшла і поступила в продажу:

Др. Вільгельм Єрузалем: Психольогія,

200 стор. друку, з 14 обр. в тексті, зі вступним словом Автора до українського видання, в перекладі проф. Григорія Кичуна. Книжка, перша цього рода в українській науковій літературі, видана незвичайно гарно, на білому папері, в картоновій оправі. Ціна: в Галичині і Польщі: Мп. 300—, в Австрії: К 300—, в Чехославащині: К 40— в Німеччині: Мкп. 30— в Америці дол. 1'50.

Замовляти і гроші присилати на адресу:

Видавництво „БИСТРИЦЯ“ Станиславів. Продається в Українських Книгарнях у Львові, Перемишлі, Станиславові і Коломиї. (3—10)

Насіння ярин, огородовини і трав —

Машини і господарські знаряди —

Бляху поцинковану і цьвяхи —

Цемент в бочках —

Шмір в бочках найліпшої якості —

— доставляє —

Краєвий Союз господарських Спілок
Львів, Зіморевича ч. 20. 3—5

З друкарні Кюллера і Сика в Перемишлі.